

PROGRAM PROTI ŠIKANOVÁNÍ

2021/2022

Vychází z Metodického pokynu ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení Č.j. MSMT-21149/2016

Text metodického pokynu je provázán s Metodickým doporučením k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, čj. 21291/2010-28.

Obsah

1. Cíle programu proti šikanování
2. Charakteristika šikany
3. Projevy šikanování
4. Znaky šikanování projevující se mimo školu
5. Situace ve škole
6. Práce s pedagogickým sborem
7. Postupy při řešení šikany
8. Výchovná opatření
9. Primární prevence v třídnických hodinách
10. Primární prevence ve výuce
11. Primární prevence ve školních i mimoškolních programech
12. Spolupráce se speciálními zařízeními
13. Spolupráce se zákonnými zástupci
14. Informační zdroje

Přílohy

- 1 Dopis rodičům o školním programu proti šikanování
- 2 Formulář k zaznamenání výpovědi žáku při šikaně nebo ublížení
- 3 Informační leták pro žáky
- 4 Formulář k podezření o šikaně nebo ublížení žákovi

1. CÍLE PROGRAMU PROTI ŠIKANOVÁNÍ

Krátkodobé cíle

- práce se třídou - třídnické hodiny - poskytovat žákům dostatečné množství informací týkající se šikany s ohledem na jejich věk a sociální vyspělost, definovat šikanu, hovořit o rozdílu mezi šikádlením a šikanováním, diagnostikování výskytu šikany na škole formou dotazníkového šetření
- složení užšího realizačního týmu – třídní učitel, školní metodik prevence, výchovný poradce, školní psycholog, vedení školy
- vytipování rizikových míst a zvýšený dohled – šatny, WC, chodby

Dlouhodobé cíle

- úzká spolupráce žák + zákonní zástupci + pedagogové
- podpora pozitivních vzájemných vztahů mezi žáky a učiteli
- další vzdělávání pedagogů v oblastech prevence šikanování, komunikace, řešení konfliktů, interakce mezi učitelem a žákem....
- zahrnovat témata šikany do výuky jednotlivých předmětů
- vzájemná komunikace a informovanost mezi pedagogy (zvýšení vnímavosti vůči změnám v žakovských kolektivech)
- informovanost žáků, zákonných zástupců, pedagogů o tom, co je šikana a o způsobech jejího řešení
- po potvrzení výskytu šikany a vyřešení případu je nutno shrnout postupy a výsledek řešení
- práce s třídními kolektivy – posílení kamarádských vztahů

2. CHARAKTERISTIKA ŠIKANY

Šikana je:

- cílené a opakované a dlouhodobé útočení (psychické i fyzické) vůči jedinci nebo skupině žáků, kteří se neumí nebo z nejrůznějších důvodů nemohou bránit
- chování, jehož záměrem je oběti ohrozit, ponížit či zastrašit
- útočení v různých podobách, např. bití, vydírání, loupež, slovní nadávky, pomluvy, vyhrožování, může mít i podobu sexuálního obtěžování
- i útočení prostřednictvím e-mailů, SMS zpráv, webových stránek (zveřejňování urážlivých materiálů) – jde o tzv. **kyberšikanu**
- i nepřímo demonstrativní přehlížení a ignorování žáka či žáků třídní nebo jinou skupinou spolužáků

Nebezpečnost působení šikany spočívá zvláště v závažnosti, dlouhodobosti a nezřídka v celoživotních následcích na duševní a tělesné zdraví oběti.

3. PROJEVY ŠIKANOVÁNÍ

Mezi základní formy šikany patří:

- verbální šikana, přímá a nepřímá – psychická šikana (součástí je i kyberšikana) a fyzická šikana, přímá a nepřímá (patří sem i krádeže a ničení majetku oběti)
- smíšená šikana, kombinace verbální a fyzické šikany (násilné a manipulativní příkazy apod.)

Šikana je každé chování, které splňuje tyto znaky:

- je cílené vůči jedinci nebo skupině
- je obvykle opakované, často dlouhodobé
- jeho záměrem je oběti ohrozit, ponížit či zastrašit
- oběť se mu neumí bránit a dlouhodobě trpí

Varovné signály šikany

1. Nepřímé (varovné) znaky šikanování:

- žák je o přestávkách často osamoceny, ostatní o něj nejeví zájem, nemá kamarády
- při týmových sportech bývá volen do mužstva mezi posledními
- o přestávkách vyhledává blízkost učitelů
- má-li promluvit před třídou, je nejistý, ustrašený
- působí smutně, nešťastně, stísněně, mívá blízko k pláči, stává se uzavřeným
- školní prospěch se někdy náhle a nevysvětlitelně zhoršuje, ztráta zájmu o učení
- začíná vyhledávat důvody pro absenci ve škole
- jeho věci jsou poškozené nebo znečištěné, případně rozházené nebo je stále postrádá, odmítá vysvětlit poškození a ztráty věcí nebo používá nepravděpodobné výmluvy
- mění svoji pravidelnou cestu do školy a ze školy, časté jsou pozdní příchody do školy
- má často zašpiněný nebo poškozený oděv
- zdravotní potíže (někdy simulované)
- nedokáže vysvětlit svá občasná zranění (odřeniny, modřiny, škrábance nebo řezné rány)
- zejména je třeba věnovat pozornost mladším žákům nově zařazeným do třídy, neboť přizpůsobovací konflikty nejsou vzácností!

2. Přímé znaky šikanování:

- posměšné poznámky na adresu žáka, pokořující přezdívka, nadávky, ponižování, hrubé žerty na jeho účet. Rozhodujícím kritériem je, do jaké míry je daný žák konkrétní přezdívkou nebo "legrací" zranitelný
- kritika žáka, poznámky na jeho adresu, zejména pronášené nepřátelským až nenávislným, nebo pohrdavým tónem
- nátlak na žáka, aby dával věcné nebo peněžní dary šikanujícímu nebo za něj platil
- příkazy, které žák dostává od jiných spolužáků, zejména pronášené panovačným tónem, a skutečnost, že se jim podřizuje
- nátlak na žáka k vykonávání nemorálních až trestných činů nebo k spoluúčasti na nich
- honění, strkání, šťouchání, rány, kopání, které třeba nejsou zvláště silné, ale je nápadné, že je oběť neoplácí
- rvačky, v nichž jeden z účastníků je zřetelně slabší a snaží se uniknout.

3. Rysy kyberšikany:

- kyberšikana není omezena časem (lze ji provádět prakticky kdykoliv – i ve vyučování) ani místem (nemusí splňovat podmínku přímé šikany o současné přítomnosti oběti a agresora na stejném místě)
- kyberšikana je dostupná mnohem širšímu publiku a ponížení je obětí prožíváno o to intenzivněji než u přímé šikany, kde je svědkem často jen několik spolužáků
- obsah kyberšikany se šíří velmi rychle mezi další a další „publikum“
- pachatel kyberšikany je anonymní a zpravidla bývá velmi obtížné ho vystopovat
- kyberšikana svou anonymní podstatou umožňuje komukoliv stát se agresorem – není výjimkou, že existuje souvislost mezi přímou šikanou a kyberšikanou, kde se role agresora a oběti obrátí

Stadia šikany:

• Zrod ostrakismu

Jde o mírné, převážně psychické formy agrese, kdy se jeden člen skupiny stává okrajovým, necítí se dobře – vnímá, že je neoblíbený a není uznáván. Ostatní členové skupiny ho více či méně odmítají, nebaví se s ním, pomlouvají ho, vysmívají se mu a dělají na jeho účet „drobné“ legrácky a vtípky. Jde o zárodečnou podobu šikanování, obsahuje riziko dalšího negativního vývoje.

• Manipulace a agrese

Objevují se přímé znaky šikanování. Jde o počáteční podobu skutečného šikanování.

• Vytvoření jádra

Tvoří se malá skupina agresorů, začínají spolupracovat a projevy manipulace a agrese se stávají systematictější a důraznější. Jde o moment zlomu/přechodu mezi počáteční a pokročilou šikanou.

• Většina přijímá normy agresorů

Normy agresorů jsou přežaty většinou členů skupiny a stávají se nepsaným zákonem. Negativně zde působí neformální tlak na konformitu – přizpůsobení se většinovému názoru, které vede k tomu, že se i jindy mírní a klidní členové skupiny začínají chovat krutě a stávají se z nich aktivní účastníci šikany

• Dokonalá šikana – totalita

Normy agresorů jsou respektovány a přijímány téměř všemi členy skupiny, která se dělí na ovládající a ovládané. Z původně neutrálních nebo mírně nesouhlasících členů se stávají buď ovládaní, nebo ovládající. Hlavním motivem pro obě skupiny je strach z týrání, ovládající ho opakovaně vyvolávají, ovládaní se ze strachu chovají tak, jak chtějí ovládající.

Poslední stadium –

typické spíše pro uzavřená výchovná zařízení

(podle: Dr. Michal Kolář, Bolest šikanování, Portál, 2001)

4. ZNAKY ŠIKANOVÁNÍ PROJEVUJÍCÍ SE MIMO ŠKOLU:

- za dítětem nepřicházejí domů spolužáci nebo jiní kamarádi
- nemá kamaráda, s nímž by trávil volný čas, s nímž by si telefonovalo apod.
- dítě není zváno na návštěvu k jiným dětem
- nechutí jít ráno do školy (zvláště když dříve mělo dítě školu rádo), dítě odkládá odchod z domova, případně je na něm možno pozorovat strach, nechodí do školy a ze školy nejkratší cestou, případně střídá různé cesty, prosí o dovoz či odvoz autem
- chodí domů ze školy hladové (agresori mu berou svačinu nebo peníze na svačinu).
- usíná s pláčem, má neklidný spánek, křičí ze snu, např. „Nechte mě!“
- ztrácí zájem o učení a schopnost soustředit se na ně
- bývá doma smutné či apatické nebo se objeví výkyvy nálad, odmítá svěřit se s tím, co je trápí
- žádá o peníze, přičemž udává nevěrohodné důvody (například opakovaně říká, že je ztratilo), případně doma krade peníze
- nápadně často hlásí ztrátu osobních věcí
- je neobvykle, nečekaně agresivní k sourozencům nebo jiným dětem, možná projevuje i zlobu vůči rodičům.
- stěžuje si na neurčitě bolesti břicha nebo hlavy, možná ráno zvrací, snaží se zůstat doma, své zdravotní obtíže může přehánět, případně i simulovat

- dítě se vyhýbá docházce do školy, zdržuje se doma víc, než mělo ve zvyku

5. SITUACE NA ŠKOLE

Škola splňuje základní požadavky proto, aby mohla účinně předcházet vzniku šikany nebo bezpečně zastavit již existující šikanování. Ředitelkou školy je pevně stanoven dohled na chodbách o přestávkách i v šatnách.

Realizační tým školního programu proti šikaně:

- Ředitelka školy – Mgr. Monika Kamradková
- Užší vedení školy – zástupci ředitele: Mgr. Jakub Harazin, Mgr. Lenka Očenášková
- Školní metodička prevence – Mgr. Nikola Henčlová, Mgr. Michaela Brombošová
- Školní výchovná poradkyně – Mgr. Silvie Lidmilová, Mgr. Renata Podešvová
- Školní psychologka – Mgr. Kateřina Polášková

Pedagogický pracovník, kterému bude znám případ šikanování a nepřijme v tomto ohledu žádné opatření, se vystavuje riziku trestního postihu pro neoznámení, případně nepřekažení trestného činu (§168, 167 trestního zákona). V úvahu přicházejí i další trestné činy jako např. nadržování (§ 166 tr. zákona) či schvalování trestného činu (§165 tr. zákona), v krajním případě i podněcování (§ 164 tr. zákona). Skutkovou podstatu účastenství na trestném činu (§ 10 tr. zákona) může jednání pedagogického pracovníka naplňovat v případě, že o chování žáků věděl a nezabránil spáchání trestného činu např. tím, že ponechal šikanovaného samotného mezi šikanujícími žáky apod.

6. PRÁCE S PEDAGOGICKÝM SBOREM

Všichni učitelé jsou seznámeni s programem proti šikanování.

Ředitelka školy:

- zajišťuje vzdělávání pracovníků v oblasti šikanování,
- zajišťuje doplňování školní knihovny o literaturu z oblasti patologických jevů,
- zajistí, aby ve školní řádu byla jasně stanovena pravidla chování včetně sankcí za jejich porušení,
- zajistí v souladu s pracovním řádem dohled pedagogických pracovníků nad žáky ve škole i při školních akcích,
- zajistí, aby žáci a pedagogové byli seznámeni s negativními důsledky šikany,
- spolupracuje se ŠMP a TU při řešení krizových situací

Pedagogičtí pracovníci:

- vedou důsledně a systematicky žáky k osvojování norem mezilidských vztahů založených na demokratických principech, respektujících identitu a individualitu žáka
- pomáhají rozvíjet pozitivní mezilidské vztahy a úctu k životu druhého člověka
- vnímají vztahy mezi žáky a atmosféru v třídních kolektivech, kde působí jako nedílnou a velmi důležitou součást své práce
- školní řád jasně stanoví pravidla chování včetně sankcí za jejich porušení

7. POSTUPY PŘI ŘEŠENÍ ŠIKANY

Pedagog informuje TU a ŠPP o počáteční šikaně. Dále sepíše zápis o průběhu události a odevzdá jej TU.

TU informuje telefonicky o události zákonné zástupce oběti i agresora.

ŠPP odhadne závažnost, stanoví podobu šikany, informuje vedení školy. Následující postup práce ŠPP:

A. rozhovor s oběťmi a informátory

B. nalezení vhodných svědků

C. individuální rozhovory se svědky (nepřípustné je společné vyšetřování agresorů a svědků, hrubou chybou je konfrontace oběti s agresory);

Je zejména důležité získat odpovědi na následující otázky:

- *Kdo je obětí, popřípadě, kolik obětí je?*
- *Kdo je agresorem, kolik je agresorů? Kdo z nich je iniciátorem, kdo aktivní účastník šikanování a kdo je obětí i agresorem současně?*
- *Co, kdy, kde a jak dělali agresori obětím?*
- *K jak závažným agresivním a manipulativním projevům došlo?*
- *Jak dlouho šikana trvá?*

D. ochrana oběti

E. předběžná diagnóza a volba ze dvou typů rozhovoru: (Vytipovat nejslabší článek mezi agresory, dovést jej k přiznání či vzájemnému obviňování.)

a) rozhovor s oběťmi a rozhovor s agresory (směřování k metodě usmíření);

b) rozhovor s agresory (směřování k metodě vnějšího nátlaku);

F. realizace vhodné metody:

a) metoda usmíření;

b) metoda vnějšího nátlaku (výchovný pohovor nebo výchovná komise s agresorem a jeho rodiči);

G. třídnická hodina (účast TU) – rozebrat situaci, vysvětlení nebezpečí a důsledky šikany,

a) efekt metody usmíření;

b) oznámení potrestání agresorů;

H. rozhovor se zákonnými zástupci oběti (TU vyzve ke schůzce e-mailem, popř. SMS zprávou, účast TU, popř. vedení školy, člen ŠPP) - Seznámit je s výsledky šetření, domluvit se na opatřeních (terapie, osobnostní výcvik ...)

Rozhovor se zákonnými zástupci agresora (TU vyzve e-mailem, popř. SMS zprávou, účast TU, člen ŠPP, vedení školy). Seznámit je se situací, sdělit jim navrhovaná opatření (zdůraznit možnost nápravy) a požádat je o spolupráci. Pokud odmítají, zvážít oznámení na Policii ČR, OSPOD apod.

CH. třídní schůzka;

I. práce s celou třídou – ŠPP – uskutečnit programy podporující zdravé klima třídy

Během vyšetřování ŠPP provádí zápisy z rozhovorů žáků. Rovněž jsou pořizovány zápisy z jednání se zákonnými zástupci. ŠPP průběžně informuje vedení školy.

Postup při řešení pokročilé šikany (tzv. školní lynch):

A. První (alarmující) kroky pomoci pedagoga

1. zvládnutí vlastního šoku – bleskový odhad závažnosti a formy šikany;
2. bezprostřední záchrana oběti (umístění žáka do bezpečného prostředí pod dohledem dospělé osoby), zastavení skupinového násilí

B. Příprava podmínek pro vyšetřování

pedagog

1. zalarmování pedagogů na poschodí a informování vedení školy, TU, ŠMP
2. zabránění domluvě na křivé skupinové výpovědi;
3. pokračující pomoc oběti (např. přivolání lékaře);

vedení školy - oznámení na policii, paralelně – navázání kontaktu se specialistou na šikanování

TU kontaktuje zákonné zástupce oběti, aby si dítě vyzvedli a domluvili se na dalším postupu, informuje zákonné zástupce agresora o události

C. Vyšetřování - ŠPP

1. rozhovor s obětí a informátory;
2. nalezení nejslabších článků nespolupracujících svědků;
3. individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky;
4. rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi agresory, není vhodné konfrontovat agresora (agresory) s obětí (oběťmi).

D. Léčba

1. metoda vnějšího nátlaku a změna konstelace skupiny
2. pohovor se zákonnými zástupci oběti (TU vyzve SMS, popř. e-mailem , účast – TU, člen ŠPP, vedení školy)
3. pohovor se zákonnými zástupci agresora (TU vyzve SMS, popř. e-mailem , účast – TU, člen ŠPP, vedení školy)
4. práce se třídou (účast ŠPP)

V rámci první pomoci je nutné při pokročilých, brutálních a kriminálních šikanách spolupracovat s dalšími institucemi a orgány, a to zejména s pedagogicko-psychologickou poradnou, střediskem výchovné péče, orgánem sociálně právní ochrany dítěte, Policií ČR.

V případě negativních dopadů šikanování na oběť je nutné zprostředkovat jí péči pedagogicko-psychologické poradny, střediska výchovné péče, speciálně pedagogického centra nebo dalších odborníků – klinických psychologů, psychoterapeutů nebo psychiatrů.

Postupy při řešení kyberšikany

Řešení kyberšikany je komplikováno faktem, že často neexistují svědci, že oběť nemusí vždy poznat, že jde již o kyberšikanu, faktem, že viník je jen velmi obtížně dohledatelný. Podmínkou účinné pomoci po technické stránce je úzká spolupráce s IT odborníkem. Vlastní řešení pak jde v podobných krocích jako řešení přímé šikany:

TU ve spolupráci s ŠMP zajistí ochranu oběti:

- A. Doporučit nereagování na útoky agresora, a to ani přímou odpovědí ani prostřednictvím komentování útoku v odpovědi někomu jinému (například na diskuzních fórech, v chatech apod.)
- B. Doporučit zcela ukončit jakoukoliv komunikaci s útočníkem
- C. Doporučit oběti blokaci útočníka (přes poskytovatele služby)
- D. Doporučit (je-li to pro oběť přijatelné) naprosté odtržení útočníka od možnosti realizovat další útok tzn. odhlásit se z profilu, změnit telefonní číslo, změnit mailovou adresu apod.
- E. Společně s obětí projít všechny možnosti/způsoby, kterými může být dále napadána (kde všude se ve virtuálním světě s agresorem setkává ...)
- F. Zajistit případné důkazy
- G. Vyšetřování (je-li k němu dostatek informací)
- H. Rozhovor s obětí, zjištění detailních informací o průběhu kyberšikany
- CH. Rozhovor s případnými dalšími svědky (členy stejné diskuzní skupiny, chatovací místnosti apod.)
- I. Shromáždění dostupných důkazů a svědectví
- J. Rozhovor s agresorem (odděleně od oběti) – je-li znám
- K. Cílem rozhovoru je agresora s okamžitou platností zastavit
- L. Rozhovor s rodiči agresora a navazující výchovné/kázeňské opatření
- M. Informovat rodiče oběti, je-li znám agresor, i rodiče agresora
- N. Pracovat s rodiči oběti průběžně, dát jim najevo, že škola situaci nebere na lehkou váhu
- O. Informovat rodiče oběti o zjištěních a závěrech školy
- P. Nabídnout pomoc a podporu oběti i rodičům – konzultace, odkaz na odbornou péči apod.
- Q. Pokud je podezření na trestný čin, oznamovat na PČR, SZ, OSPOD

8. VÝCHOVNÁ OPATŘENÍ

Doporučuje se dále pracovat s agresorem (jeho náhled na vlastní chování, motivy, rodinné prostředí). V případě potřeby mu zprostředkovat péči pedagogicko-psychologické poradny, střediska výchovné péče nebo jiných odborníků – klinických psychologů, psychoterapeutů nebo psychiatrů.

Potrestání agresorů je individuální, závisí na věku, intenzitě šikany a na tom, zda se jedná o první případ či recidivu.

Pro potrestání agresorů lze užít i následující běžná výchovná opatření:

- napomenutí a důtka třídního učitele, důtka ředitele
- snížení známky z chování
- převedení do jiné třídy

Pro nápravu situace ve skupině je potřeba pracovat s celým třídním kolektivem. Je nezbytné vypořádat se i s traumaty těch, kteří přihlíželi, ale nezasáhli (mlčící většina).

V mimořádných případech se užijí další opatření:

Ředitel školy doporučí zákonným zástupcům dobrovolné umístění dítěte do pobytového oddělení SVP, případně doporučí realizovat dobrovolný diagnostický pobyt.

Ředitel školy podá návrh orgánu sociálně právní ochrany dítěte k zahájení práce s rodinou, případně k zahájení řízení o nařízení předběžného opatření či ústavní výchovy s následným umístěním v diagnostickém ústavu.

9. PRIMÁRNÍ PREVENCE V TŘÍDNICKÝCH HODINÁCH

Třídní učitelé se zaměřují ve své třídě na prvky prevence šikany a upevňování zdravých vztahů. Prevence není vázána pouze na třídnické hodiny, ale probíhá celým vyučováním. Žáci jsou seznamováni s následujícími tématy a jsou u nich rozvíjeny dovednosti:

- Co je a co není šikana.
- Co je a co není „bonzování“.
- Jakým způsobem se zastat oběti.
- Jak vhodným způsobem vyhledat pomoc dospělého.

V souladu se školním řádem si stanoví třídní pravidla a dbají na jejich dodržování.

10. PRIMÁRNÍ PREVENCE VE VÝUCE

Prevence ve výuce vychází z faktu, že učitelé vnímají důležitost vytváření bezpečného prostředí ve třídě. Soustředí se na rozvoj pozitivních vztahů, umožňují rozvoj spolupráce a zpětnou vazbu. Žáci by měli být otevřeni skupinové práci, měli by dokázat vyjadřovat se slušně a otevřeně při zpětné vazbě. Pracovníci školy se snaží vyhnout metodám a technikám, které zvyšují či vytvářejí napětí – ironizování, zesměšňování, častý křik, nenaplněné hrozby, srovnávání jednotlivých tříd a žáků.

Primárně preventivní působení ve výuce je zakotveno v jednotlivých ŠVP, které se v průběhu studia věnují postupně jednotlivým kategoriím sociálně nežádoucího a rizikového chování včetně agrese a šikany.

Ročník	Vyučovací předmět	Preventivní aktivita proti šikaně	Vedoucí akce
1.	Prvouka	Bezpečná cesta do školy – předávání informací Každý je jiný – prožitkový aktivita – Neublížuji ostatním, umím řešit sváry	TU
2.	Prvouka	Vztahy mezi lidmi – modelová situace Zásady ohleduplnosti, slušnosti, opatrnosti – modelová situace – co dělat když	TU
3.	Prvouka	Lidé kolem nás – tolerance k nedostatkům – kooperativní aktivita, vzájemná pomoc Osobní bezpečí – předávání informací	TU
4.	Přírodověda	Prevence osobního ohrožení – předávání informací, vysvětlení základních pojmů (šikana, škádlení)	TU
5.	Český jazyk Informatika	Vztahy v kolektivu – komunikační situace – posílení spolupráce ve skupině Zásady bezpečného internetu – předávání informací	TU, ŠPP ICT

6.	Výchova ke zdraví Informatika	Ochrana zdraví – agresivita – diskuse Bezpečnost kyberprostoru – diskuse	ŠPP ICT
7.	Výchova ke zdraví	Mezilidské vztahy – zážitkový program – psychosociální hra	ŠPP
8.	Občanská výchova Zeměpis	Člověk a řád – právní ochrana – předávání informací Člověk hledající společenství – vzájemné vztahy – zážitkový program – psychosociální hra Rasismus, xenofobie – skupinová práce, diskuse	ŠPP
9.	Občanská výchova	Sociální výchova – vztah k jiným kulturám, národnostem – skupinová práce, diskuse	ŠPP

11. PRIMÁRNÍ PREVENCE VE ŠKOLNÍCH PROGRAMECH I MIMOŠKOLNÍCH PROGRAMECH

Zážitekový program ŠPP – Společně to zvládneme – 6.-8. ročník

Preventivní program Policie ČR – Kyberšikana, Nebezpečí kyberprostoru – 7. ročník, Právní zodpovědnost – 9. ročník

Preventivní program PPP Opava – Jaký jsem kamarád?, Sebepojetí a sebepoznání, Komunikace – 2.-5. ročník

12. SPOLUPRÁCE SE SPECIALIZOVANÝMI ZAŘÍZENÍMI

Pedagogicko-psychologická poradna Opava

Středisko výchovné péče (v případě nutnosti – dle konkrétní situace)

Odbor sociálně-právní ochrany dětí Opava (dle závažnosti šikany)

Oddělení kurátorů pro děti a mládež (dle závažnosti šikany)

Policie ČR Opava (dle závažnosti šikany)

Městská policie Opava (dle závažnosti šikany)

Místně příslušný lékař pro děti a dorost

13. SPOLUPRÁCE SE ZÁKONNÝMI ZÁSTUPCI

Zákonní zástupci žáků jsou seznámeni s programem proti šikanování na prvních třídních schůzkách. Program je také vyvěšen na webu školy a nástěnkách v prostorách školy. Zákonní zástupci mají možnost kdykoliv konzultovat včas své podezření, participovat na řešení a případně přijmout pomoc s řešením následků. Metodická prevence, výchovná poradkyně a psychologka jsou k dispozici kdykoli po telefonické domluvě.

14. INFORMAČNÍ ZDROJE

www.msmt.cz Metodické pokyny, metodická doporučení

www.prevence-info.cz Informace o sociálně nežádoucím a rizikovém chování, o prevenci, o možnostech řešení apod.

www.saferinternet.cz Informace na téma kyberšikana, ochrana osobních údajů aj. V sekci „Ke stažení“ jsou k nalezení výsledky výzkumu chování dětí na internetu.

www.bezpecne-online.cz Stránky pro „náctileté“, rodiče a pedagogy s informacemi o bezpečném používání internetu, prevenci a řešení kyberšikany, výukové materiály.

www.protisikane.cz Informace o šikaně a kyberšikaně, jejich projevech, tipy pro rodiče.

www.minimalizacesikany.cz Praktické rady pro rodiče, pedagogy a děti – jak řešit šikanu a jak jí předcházet.

www.e-nebezpeci.cz Informace pro pedagogy

www.e-bezpeci.cz Prevence rizikového chování na internetu

Zpracovala: Mgr. Nikola Henčlová, metodická prevence

Schválil: Mgr. Monika Kamradková, ředitel školy

Příloha 1

Dopis rodičům o školním programu proti šikanování

Vážení rodiče,

přejeme si, aby naše škola byla pro Vaše děti bezpečným místem, kam se chodí rády vzdělávat. Nicméně žádná škola není zcela imunní proti výskytu šikanování. Vypracovali jsme proto Program proti šikanování, který je závazným dokumentem jak šikanování preventivně předcházet v rámci třídních kolektivů, jak šikanu řešit, apod. Abychom mohli efektivněji zachytit případné ubližování hned v počátku a účinně takové jednání zastavit, prosíme Vás o pomoc. Kdybyste měli podezření či dokonce jistotu, že je Vašemu dítěti ubližováno, bezprostředně se obraťte na ředitelku školy . Vaši informaci budeme brát velmi vážně a situaci odborně a bezpečně vyřešíme.

Děkujeme za Vaši podporu.

S pozdravem pedagogický sbor.

Příloha 2

Formulář k zaznamenání výpovědi žáku při šikaně

ZŠ OPAVA, MAŘÁDKOVA 15, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE

VÝPOVĚĎ ŽÁKA O ŠIKANĚ

Svědék – oběť – agresor (vhodné zakroužkujte)

Jméno:

Třída:

Třídní učitel:

Datum:

Popis situace (kde a kdy k situaci došlo, kdo byl přítomen, další skutečnosti):

Podpis zapisovatele:

Podpis žáka:

Podpisy dalších přítomných:

CO DĚLAT, KDYŽ... ..VIDÍM, ŽE JE NĚKOMU UBLIŽOVÁNO

1. ZAJDI ZA VYUČUJÍCÍM, TŘÍDNÍM UČITELEM, ŠKOLNÍM METODIKEM PREVENCE, VÝCHOVNÝM PORADCEM NEBO VEDENÍM ŠKOLY. NAPIŠ VZKAZ A VHOĎ DO SCHRÁNKY DŮVĚRY.
2. VŠE POPRAVDĚ ŘEKNI, TVOJE VÝPOVĚĎ BUDE SEPSÁNA. MLUV JEN PRAVDU – CO JSI VIDĚL, KDE, KDY, KOHO. TVOJE VÝPOVĚĎ JE VELMI DŮLEŽITÁ, PODEPIŠ JI.
3. SITUACI ZEČNEME ŘEŠIT, MOŽNÁ TĚ POŽÁDÁME JEŠTĚ O POMOC.
4. NEZAPOMEŇ, ŽE NEJDE O BONZOVÁNÍ. BONZÁK NEJSI, JEN TI NENÍ LHOSTENÉ, POKUD NĚKDO NĚKOMU UBLIŽUJE.
5. PŘEDEM ZA TVOU VÝPOVĚĎ DĚKUJEME.

Příloha 4

Formulář k podezření o šikaně

ZŠ OPAVA, MAŘÁDKOVA 15 – PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE

PODEZŘENÍ O ŠIKANĚ

Případ nahlásil (informátor):

Datum a čas:

Popis situace (kde a kdy k situaci došlo, kdo byl přítomen, další skutečnosti):

Oběť

Jméno:

Třída:

Třídní učitel:

Agresor

Jméno:

Třída:

Třídní učitel:

Podpis zapisovatele:

Podpis informátora: